

Est

Chapter 8

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

הַמְלִכָּה	לְאַסְתֵּר	אַחַשְׁוֵרוֹשׁ	הַמֶּלֶךְ	מָרִינִי	הַהוּא	בֵּינֵם	1
sang-prameswari	dhateng-Èstèr	Ahasywérus	sang-raja	maringi	punika	Ing-dinten	
H4436	H0635	H0325	H4428	H5414	H1931	H3117	
בָּא	וּמֶרְדֵּכַי	(הַיְהוּדִים)	[הַיְהוּדִים]	צָרָר	הָמָן	בֵּית	אֶת־
rawuh	lan-Mordekhai	tiyang-Yahudi	(kina)	mengsah	Haman	griya	dhateng-
H0935	H4782	H3064	H3064		H2001		H0853
הוּא־	מָה	אַסְתֵּר	הַנְּיֹדָה	כִּי־	הַמֶּלֶךְ	לְפָנַי	
piyambakipun-	menapa	Èstèr	nyariosaken	amargi-	sang-raja	ing-ngajeng	
H1931	H4100	H0635	H5046		H4428	H6440	
						לָהּ:	
						kanggé-piyambakipun	

Ing dina iku Sang Prabu Ahasyweros maringake barang darbeke Sang Haman, satrune bangsa Yahudi marang Sang Prameswari Ester karodene Pak Mordekhai kasowanake marang ngarsane Sang Prabu, amarga Sang Prameswari Ester wus ngunjuku uninga, Pak Mordekhai iku kaprenah apa karo panjenengane.

מִהָמָן	הָעֵבֶיר	אֲשֶׁר	טַבְעָתוֹ	אֶת־	הַמֶּלֶךְ	וַיָּסֶר	2
saking-Haman	dipun-pendet	ingkang	ali-ali-ipun	dhateng-	sang-raja	Lan-nucél	
H2001			H2885	H0853	H4428	H5493	
בֵּית	עַל־	מֶרְדֵּכַי	אֶת־	אַסְתֵּר	וַתִּשָּׂם	לְמֶרְדֵּכַי	וַיִּתְּנָהּ
griya	ing-	Mordekhai	dhateng-	Èstèr	lan-masang	dhateng-Mordekhai	lan-maringi
		H4782	H0853	H0635		H4782	H5414
						פּ:	הָמָן:
						(spasi)	Haman
							H2001

Sang Prabu banjur nglolos sesupe cap kang wus kapundhut saka Sang Haman, kaampilake marang Pak Mordekhai lan Pak Mordekhai kapatah dening Sang Prameswari Ester nguwasani barang kagungane Sang Haman mau.

לְפָנַי	וַתַּפֵּל	הַמֶּלֶךְ	לְפָנַי	וַתְּדַבֵּר	אַסְתֵּר	וַתוֹסֶף	3
ing-ngajeng	lan-dhawah	sang-raja	ing-ngajeng	lan-wicanten	Èstèr	Lan-nambahi	
H6440	H5307	H4428	H6440	H1696	H0635	H3254	
אֶת־	לְהַעבִיר	לוֹ	וַתַּחַנֵּן־	וַתִּבֶּךְ	רְנָלִיו		
dhateng-	kanggé-mbatalaken	dhateng-piyambakipun	lan-nyuwun-sih-	lan-nangis	suku-nipun		
H0853				H1058	H7272		
עַל־	חָשַׁב	אֲשֶׁר	מִחֲשָׁבוֹ	וְאֵת	הָאֲגָגִי	הָמָן	רַעַת
tumrap-	ngrancang	ingkang	rancangan-ipun	lan-dhateng	tiyang-Agag	Haman	piawon
	H2803		H4284	H0853	H0091	H2001	
							הַיְהוּדִים:
							tiyang-Yahudi
							H3064

Sang Prameswari Ester tumuli ngunjukake panyuwun maneh ana ing ngarsane Sang Prabu, karo nyungkemi padane, lan muwun sarta sambat-sambat muga karsaa murungake pialane Sang Haman turune Agag, tuwin rancangane kang wus kagawe tumrap bangsa Yahudi.

אַסְתֵּר	וְתִקֵּם	הַזָּהָב	שִׁרְבֵט	אֶת	לְאַסְתֵּר	הַמֶּלֶךְ	וַיִּוְשֵׁט	4
Èstèr	lan-jumeneng	emas	tongkat	dhateng	dhateng-Èstèr	sang-raja	Lan-ngirimaken	
H0635		H2091	H8275	H0853	H0635	H4428	H3447	

הַמֶּלֶךְ:	לְפָנַי	וְתַעֲמֹד
sang-raja	ing-ngajeng	lan-ngadeg
H4428	H6440	H5975

Sang Prabu banjur ngacungake jungkating kaprabon kancana marang Sang Prameswari Ester, tumuli Sang Putri jumeneng ana ing ngarsane Sang Prabu,

תָּן	מִצָּאֵתִי	וְאִם-	טוֹב	הַמֶּלֶךְ	עַל-	אִם-	וְתִאֲמַר	5
sih	kula-manggih	lan-menawi-	sae	sang-raja	dhateng-	menawi-	Lan-ngandika	
H2580	H4672			H4428			H0559	

אֲנִי	וְטוֹבָה	הַמֶּלֶךְ	לְפָנַי	הַרְבֵּר	וְקָשֶׁר	לְפָנָיו
kula	lan-sae	sang-raja	ing-ngajeng	prakawis	lan-pantes	ing-ngajeng-ipun
H0589		H4428	H6440	H1697	H3787	H6440

הָמָן	מִחֲשֶׁבֶת	הַסֵּרָפִים	אֶת-	לְהַשִּׁיב	יִכְתֹּב	בְּעֵינָיו
Haman	rancangan	serat	dhateng-	kanggé-mbatalaken	mugi-kaserat	ing-paningal-ipun
H2001	H4284		H0853	H7725	H3789	

הַיְהוּדִים	אֶת-	לְאֵבֶר	כָּתַב	אֲשֶׁר	הָאֲגָגִי	הַמְדַתָּא	בֶּן-
tiyang-Yahudi	dhateng-	kanggé-numpes	serat	ing kang	tiyang-Agag	Hamédata	putra-
H3064	H0853	H0006	H3789		H0091	H4099	

הַמֶּלֶךְ:	מְדִינֹת	בְּכָל-	אֲשֶׁר
sang-raja	propinsi	ing-sedaya-	ing kang
H4428	H4082	H3605	

sarta munjuk: “Manawi Sang Prabu marengaken saha kawula manggih sih wonten ing ngarsa dalem, punapa malih manawi miturut panggalihipun Sang Prabu unjuk kawula punika kagalih prayogi, tur kawula damel renaning panggalihipun dalem, mugi kawedalna serat prentah nyeled serat-serat damelanipun Haman bin Hamedata, turunipun Agag, ingkang isi dhawuh supados numpes sakathahipun tiyang Yahudi ingkang wonten ing sakathahipun dhaerah wewengkonipun Sang Prabu.

אֶת-	וּמִצָּא	אֲשֶׁר-	בְּרֵעָה	וְרִאִיתִי	אוֹכֵל	אִיכְכָה	כִּי	6
dhateng-	ngengingi	ing kang-	ing-piawon	lan-ningali	kula-saged	kados-pundi	Amargi	
H0853	H4672			H7200	H3201			

ס	מוֹלְדָתִי:	בְּאֵבֶר	וְרִאִיתִי	אוֹכֵל	וְאִיכְכָה	עַמִּי
(spasi)	kaluarga-kawula	ing-kasirnaaning	lan-ningali	kula-saged	lan-kados-pundi	umat-kawula
	H4138	H0013	H7200	H3201		

Amargi kadospundi anggen kawula badhe tegel ningali bilai ingkang badhe ndhawahi bangsa kawula? Kadospundi anggen kawula badhe tegel ningali tumpesipun sanak-sadherek kawula?”

וְלִמְדָהּ lan-dhateng-Mordekhai H4782	הַמְלָכָה sang-prameswari H4436	לְאֶסְתֵּר dhateng-Èstèr H0635	אֶחְשָׁוֶרֶשׁ Ahasywérus H0325	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	וְיֵאמֶר Lan-ngandika H0559	7	
וְאִתּוֹ lan-piyambakipun H0853	לְאֶסְתֵּר dhateng-Èstèr H0635	נְתִי kula-maringi H5414	הָמָן Haman H2001	בֵּית- griya-	הַגָּה lah H2009	הַיְהוּדִי tiyang-Yahudi H3064	
[בֵּיהוּדִים] (kina) H3064	יָדוֹ asta-nipun H3027	שָׁלַח ngirimaken H7971	אִי־ ingkang-	עַל amargi	הָעֵץ kajeng H6086	עַל- ing-	תָּלוּ dipun-gantung H8518
(בֵּיהוּדִים): tumrap-tiyang-Yahudi H3064							

Sang Prabu Ahasyweros banjur ngandika marang Sang Prameswari Ester tuwin Pak Mordekhai, dhawuhe: “Lah omahe Haman wus sunparingake marang Ester, sarta Haman dhewe wus disulah ing panyulahan, awit ngarah bilaine bangsa Yahudi.

כְּטוּב miturut-ingkang-sae H3064	הַיְהוּדִים tiyang-Yahudi H3064	עַל- tumrap-	כְּתָבוֹ seratna H3789	וְאֵתָם Lan-panjenengan	8		
כִּי- amargi-	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בְּטַבְעַת mawi-ali-ali H2885	וְחַתְמוֹ lan-cap H2856	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בְּשֵׁם atas-nama H8034	בְּעֵינֵיכֶם ing-paningal-panjenengan	
הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בְּטַבְעַת mawi-ali-ali H2885	וְנַחְתּוֹם lan-dipun-cap H2856	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	בְּשֵׁם- atas-nama- H8034	נְכָתָב kaserat H3789	אִי־ ingkang-	כְּתָב seratan H3791
לְהַשִּׁיב: kanggé-mbatalaken H7725							
אֵין boten-wonten H0369							

Kang iku sira padha nulisa bab ing ngatase wong Yahudi, kaya sapamrayoganira atas asmane Sang Prabu lan kaecap nganggo sesupe dalem, iku ora kena kasuwak pisan-pisan.”

השלישי kaping-tigang H7992	בהודש ing-wulan H2320	ההיא punika H1931	בֵּית ing-wekdal- H6256	המלך sang-raja H4428	ספרי para-juru-tulis-	ויקראו Lan-dipun-timbali H7121	
	ויכתב lan-kaserat H3789	בו piyambakipun	ועשרים likur H6242	בשלושה ing-tigang-likur H7969	סיון Siwan H5510	תדש wulan H2320	הוא ingjih-punika- H1931
ואל lan-dhateng H0413	תיהודים tiyang-Yahudi H3064	אל- dhateng-	מרדכי Mordekhai H4782	צנה dipun-dhawuhaken H6680	אשר- ing kang-	ככל- miturut-sedaya- H3605	
מחודו saking-Hindustan H1912	אשר ing kang	המדינות propinsi H4082	ושלי lan-para-pangageng H8269	והפחות lan-para-bupati H6346	האחשרפנים- para-wakil-raja- H0323		
	ומדינה lan-propinsi H4082	מדינה propinsi H4082	ומאה lan-satus H3967	ועשרים lan-kalih-dasa H6242	שבע pitu H7651	כוש Étiopia H5704	ועד- ngantos- H5704
	תיהודים tiyang-Yahudi H3064	ואל- lan-dhateng- H0413	כלשנו miturut-basa-nipun H3956	ועם lan-umat	ועם lan-umat	ככתבה miturut-seratan-ipun H3791	
			וכלשונם: lan-miturut-basa-nipun H3956			ככתבם miturut-seratan-ipun H3789	

Ing nalika iku uga para abdi dalem panitra banjur padha katimbangan, pinuju sasi katelu -- iya iku sasi Siwan -- tanggal ping telulukur, padha nulis kaya saprentahe Pak Mordekhai, kagawe undhang-undhang marang wong Yahudi, para wakile Sang Prabu, para bupati lan marang para panggedhening dhaerah, wiwit ing tanah Indhia nganti tutug ing tanah Etiopia, satus pitulikur dhaerah, saben tanah nganggo tulisane dhewe-dhewe, sarta saben bangsa nganggo basane dhewe-dhewe, mangkono uga wong Yahudi nganggo tulisan lan basane dhewe.

וישלח lan-ngirim H7971	המלך sang-raja H4428	בטבעת mawi-ali-ali H2885	ויחתם lan-cap H2856	אחשוורש Ahasywérus H0325	המלך sang-raja H4428	בשם atas-nama H8034	ויכתב Lan-serat H3789	10
האחשתרנים kapal-kaprabon H0327	הרכש kapal-rikat H7409	רכבי ing kang-nunggangi H7392	בסוטים mawi-kapal	הרצים para-kurir H7323	בדר lumantar-asta H3027	ספרים serat		
						הרמכים: bibit-kapal H7424	בני anak	

Panulise atas asmane Sang Prabu Ahasyweros, lan kaecap nganggo sesupe dalem, nuli layange dikirimake lumantar para utusan kilat kang padha nunggang jaran karaton kang cukat, kang pinangkane saka panggonan kang dianggo ngingu jaran.

11 אָשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לְיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל-עִיר-וְעִיר
lan-kitha kitha-ing-sedayang-kang dhateng-tiyang-Yahudi sang-raja maringi Bilih
[H3605](#) [H3064](#) [H4428](#) [H5414](#)

לְהַקְהֵל וְלַעֲמֹד עַל-נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד
kanggé-numpes nyawa-nipun tumrap-lan-kanggé-ngadeg kanggé-nglempak
[H8045](#) [H5315](#) [H5975](#) [H6950](#)

וּמְדִינָה וְעַם הָיִל כָּל-אֶת-וְלֵאבֹד וְלַהֲרִג
lan-propinsi umat wadya-bala sedaya-dhateng-lan-kanggé-ngrampungni lan-kanggé-mejahi
[H4082](#) [H2428](#) [H3605](#) [H0853](#) [H0006](#) [H2026](#)

לְבוֹז: וְשָׁלָח וְנָשִׂים לָרֶגֶל אֲתָם הַצָּרִים
kanggé-rayahan lan-jarahan-ipun lan-wanita lare piyambakipun ingkang-nyerang
[H0962](#) [H7998](#) [H0802](#) [H2945](#) [H0853](#)

Dene surasane: Wong Yahudi ing siji-sijining kutha padha kaparingan palilah dening Sang Nata nglumpuk ngreksa uripe, numpes mateni sarta nyirnakake sakehing wadya-bala, dalah bocah-bocah lan wong wadon, saka bangsa lan dhaerah kang arep nempuh, apadene diparengake ngrayah barang darbeke,

12 עָשָׂר בְּיֹמֵי אֶחָד בְּכָל-מְדִינָתוֹ הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּשָׁלוֹשָׁה וְעָשָׂר
welas ing-tigang-welas Ahasywérus sang-raja propinsi ing-sedayasatunggal Ing-dinten
[H6240](#) [H7969](#) [H0325](#) [H4428](#) [H4082](#) [H3605](#) [H0259](#) [H3117](#)

לְחָדָשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר הוּא-תְּרֵשׁ אָדָר:
Adar wulan inggih-punika-welas kalih-welas-wulan
[H0143](#) [H2320](#) [H1931](#) [H6240](#) [H8147](#) [H2320](#)

tunggal dina ana ing sakehing dhaerah wewengkone Sang Prabu Ahasyweros, tanggal ping tetulas, sasi kang kaping rolas, yaiku sasi Adar.

13 פְּתֻשָׁן הַכְּתָב לְהַנְתֵּן דָּת בְּכָל-מְדִינָה וּמְדִינָה
lan-propinsi propinsi ing-sedayahukum kanggé-dipun-paringaken seratan Salinan
[H4082](#) [H4082](#) [H3605](#) [H1881](#) [H5414](#) [H3791](#)

נְלִי לְכָל-הָעַמִּים וְלַהֲיוֹת יְצֵאוֹ (הַיְהוּדִים) תִּיְהוּדִים
tiyang-Yahudi (kina) lan-supados-dados para-bangsa dhateng-sedayakapratelakaken
[H3064](#) [H3064](#) [H1961](#) [H3605](#) [H1540](#)

עֲתוּדִים] (עֲתִידִים) לַיּוֹם הַזֶּה לְהַנְקָם מֵאִיְבֵיהֶם:
samapta (kina) kanggé-dinten punika kanggé-males saking-para-mengsah-ipun
[H6264](#) [H6259](#) [H3117](#) [H2088](#) [H5358](#) [H0341](#)

Turunane layang iku kudu diundhangake ana ing saben dhaerah, sarta banjur kudu digiyarake marang sarupaning para bangsa, dene wong Yahudi padha siyaga ing dina mau, bisaa nandukake piwales marang satrone.

14 הַרְצִים רֶכְבִּי הַרְקָשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יֵצְאוּ מִבְּהַלִּים
Para-kurir ingkang-nunggangi kapal-rikat kapal-kaprabon medal dipun-enggalaken
[H7323](#) [H7392](#) [H7409](#) [H0327](#) [H3318](#) [H0926](#)

וְדַחֲפוּם בְּדָבָר הַמֶּלֶךְ וְהָדַת בְּשׁוֹשָׁן
lan-dipun-dhèsèk miturut-pangandika sang-raja lan-hukum dipun-paringaken ing-Susa
[H1765](#) [H1697](#) [H4428](#) [H1881](#) [H5414](#) [H7800](#)

הַבִּירָה: פ (spasi)
sang-beteng
[H1002](#)

Marga saka dhawuhe Sang Prabu mau, para pelayangan kilat padha enggal-enggal lan sarwa kesusu mangkat nunggang jaran kraton kang banter playune; undhang-undhang iku kawetokake saka ing beteng kadhaton Susa.

וְחֹרֶר lan-pethak H2353	תְּכֵלֶת biru H8504	מְלָכוֹת kaprabon H4438	בְּלוּשׁ mawi-busana H3830	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	מְלַפְּנֵי saking-ngajeng H6440	וְצֵא medal H3318	וּמֹרְדֵכַי Lan-Mordekhai H4782		
	צְהֻלָּה surak-surak	שׁוּשׂוֹן Susa H7800	וְהָעִיר lan-kitha	וְאֶרְוֹנוֹ lan-wungu H0713	בִּיזָן linen H0948	וְתַכְרִיף lan-jubah H8509	גְּדוּלָּה ageng	זָהָב emas H2091	וְעֵטְרוֹת lan-makutha H5850
								וְשִׁמְחָה lan-bingah H8055	

Pak Mordekhai mundur saka ing ngarsane Sang Prabu kalawan nganggo ageman kaprabon wungu tuwa karo mori alus, sarta jamang mas gedhe, jubahe lena alus lan kain wungu enom. Wong saindenging kutha Susan padha surak-surak lan sukarena.

וְיִקְרָא lan-pakurmatan H3366	וְשִׁשָּׁן lan-kasenengan H8342	וְשִׁמְחָה lan-kabingahan H8057	אוֹרְהָ padhang	הַיִּתָּה wonten H1961	לְיַהוּדִים Kanggé-tiyang-Yahudi H3064
--	---	---	--------------------	--	--

Wong Yahudi padha lega atine lan ngrasakake kabungahan, kasenengan lan kaurmatan.

אֶשְׂרָה inggang H4725	מְקוֹם papan H4725	וְעִיר lan-kitha	עִיר kitha	וּבְכָל- lan-ing-sedaya- H3605	וּמְדִינָה lan-propinsi H4082	מְדִינָה propinsi H4082	וּבְכָל- Lan-ing-sedaya- H3605
	וְשִׁשָּׁן lan-kasenengan H8342	שִׁמְחָה kabingahan H8057	דִּמְעָה dumugi H5060	וְדִתּוֹ lan-hukum-ipun H1881	הַמֶּלֶךְ sang-raja H4428	דְּבַר- pangandika- H1697	
מְתִיבֵיהֶם dados-Yahudi H3054	הָאָרֶץ nagari H0776	מְעַמֵּי saking-umat	וְרִבִּים lan-kathah	טוֹב sae	וַיִּזְנוּ lan-dinten H3117	מְשִׁתָּה pésta H4960	לְיַהוּדִים kanggé-tiyang-Yahudi H3064
			עֲלֵיהֶם dhateng-piyambakipun	תִּיהוּדִים tiyang-Yahudi H3064	פְּחָד- ajrih- H6343	נִפְלֵ- dhawah H5307	כִּי- amargi-

Mangkono uga ing sawiji-wijining kutha lan dhaerah, ngendi bae kang katekan dhawuh undhang-undhanging Sang Prabu mau, wonge Yahudi padha bungah-bungah lan sukarena, padha nganakake pista lan riyaya; apadene panunggalane bangsa ing nagara kono akeh kang padha manjing Yahudi, amarga padha wedi marang wong Yahudi.